

TOD BURPO
S DEJVIDOM DRURIJEM

BOG IPAK POSTOJI

I ŽELI DA ODGOVORI NA SVA VAŠA TEŠKA PITANJA

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

SADRŽAJ

1	POTREBAN MI JE VELIKI BOG	9
	<i>Moj život je haotičan. Kakav Bog mi je potreban da bih ga doveo u red?</i>	
2	PRIVLAČENJE VAŠE PAŽNJE	17
	<i>Zašto bih se zanimao za sve te priče o Bogu?</i>	
3	NOVI ŽIVOT U NJUTAUNU	23
	<i>Mogu li išta učiniti povodom mračnog i ružnog zla koje postoji na ovom svetu, čak i u meni?</i>	
4	NE SAVRŠEN, SAMO PREDAN	33
	<i>Šta Bog uistinu želi od mene?</i>	
5	IGRANJE ŽMURKI (I KRIVICA)	47
	<i>Potpuna iskrenost mi teško pada. Može li Bog da podnese misli koje skrivam od svih?</i>	
6	BOGOMOLJCI	59
	<i>Da li je u redu što ne podnosim licemerne bogomoljce? Ima li odbrane od načina na koji se ponašaju prema ljudima?</i>	
7	RAZMIŠLJAM O SEBI	73
	<i>Ne razmišljam mnogo o Bogu; da li on razmišlja o meni?</i>	
8	ZMIJA JOŠ NAPADA	87
	<i>Znam da ljudi rade loše stvari, ali zar nije oduvek tako bilo?</i>	

9	NEPOPULARNI BOG	97
	<i>Znam šta ja raj, ali čemu tolika priča o Isusu?</i>	
10	MOJA NAJVEĆA NEUSLIŠENA MOLITVA	109
	<i>Zašto Bog ne odgovara na neke od mojih najvažnijih molitvi?</i>	
11	O VELIKOM ZNAČAJU KRSTA	123
	<i>Vidao sam slike i prikaze Isusove smrti na krstu... to su mučni prizori. Zašto je krst toliko važan hrišćanima?</i>	
12	NAPREDOVATI ILI UMRETI	137
	<i>Idem u crkvu, ali zašto mi se ne mili?</i>	
13	MALEŠNA KRALJEVSTVA	147
	<i>Mogu li Bog i politika da se mešaju?</i>	
14	MENJANJE STRANA	157
	<i>Da li sam otišao predaleko da bih se vratio Bogu? Da li Bog otpisuje ljude?</i>	
15	NA DNU	167
	<i>Koliko Boga mi je potrebno u životu? Mogu li imati malo religije u sebi?</i>	
16	BRANITE BOŽJU ISTINU	175
	<i>Da li Bog želi da drugima govorim o njemu?</i>	
17	USKRAĆIVANJE LEKA	183
	<i>Mogu li da zadržim veru u privatnosti?</i>	
18	STIČE SE VEŽBANJEM	191
	<i>Šta je sa svim životnim teškoćama i nedaćama? Šta Bog čini u vezi s njima?</i>	
19	OKLEVETANI BOG	201
	<i>Ako je Bog veliki – zašto ne uništi zlo? Zašto ne interveniše?</i>	

20	BOG JE U SVIM LJUDIMA? <i>Trebalo bi da tragam za najboljim u ljudima, zar ne?</i>	213
21	SLEDEĆI KORACI <i>Šta da radim? Šta me čeka?</i>	221
22	POSLEDNJE REČI <i>Šta pokušavaš da mi kažeš?</i>	233
	<i>O autorima</i>	239

POTREBAN MI JE VELIKI BOG

Moj život je haotičan. Kakav Bog mi je potreban da bih ga doveo u red?

Ja sam vam običan palančanin, koji se bolje oseća dok petlja prljavim rukama iza garažnih vrata nego dok kuca po tastaturi. Radije bih se odazvao na poruku na pejdžeru, ili na vatrogasnu sirenu s prijateljima vatrogascima, nego što bih se pojavio na sceni pred gomilom ljudi.

Kad vidim porodicu koja plače od tuge i nemoći u bolnici, nad posteljom drage osobe, saosećam s njom. Nešto u meni me vuče ka *prljavim* situacijama – traumama i životnim borbama – ma koliko neugodne i tužne bile. Ne nalazim se na takvim mestima samo zato što sam nadahnut svešču da sam potreban ili koristan. Tu je i *razumevanje*. Tuga je sila koja izjednačava ljude i čini ih skrušenijim. Ona pogađa i bogate i siromašne, i zdrave i bolesne. Sve ruke se isprljaju, na ovaj ili onaj način.

Radim s ljudima i ta aktivnost prlja. I ne samo to, i ja sam prljav! Živim u središtu emocija, patnje i pitanja s kojima se svi bore. Život je težak. Ima dana kad me duboko vređaju brza, čista i bajkovita rešenja, u stilu „doveka su živeli srećno i berićetno“, kojima se ljudi neretko okreću. To naročito važi za jeftine i plitke odgovore, kakvi se mogu čuti iz usta nekih hrišćana. Stiče se utisak da žive u slepoj isključivosti između stvarnog i njihovog verničkog sveta. Bilo bi mi draže da smo svi *realni* kad je o tome reč.

Moj put je bio tegoban i vrludav. Ponekad sam mislio da idem ukrug, nesposoban da pobegnem od životnih iskušenja ili da sagledam njihov smisao!

A onda se desio Bog.

Jašta, samo On. Bog zna kako da stupi u moj kaos i ukaže mi na ono što sâm nikada ne bih doznao.

Znam da je jedan deo moje životne priče svima dostupan u knjizi i filmu *Raj ipak postoji*. Toliko o nezgodnim situacijama! Pretpostavljam da mi se Bog još smeje, dok se ja ježim i od same pomisli na to. Moram da kažem da sam još pod utiskom uloge Grega Kinira, koji me je glumio u filmu. Ne znam kako me je tako brzo prozreo, ili mu je možda Bog pružio posebnu pomoć u glumačkom poslu. Možda se dogodilo i jedno i drugo. Uspeo je da prikaže moju borbu verodostojno i potpuno realno. Pravi Tod Burpo imao je svojih problema – i to mnogo.

Ako ste imalo nalik na mene, i vi ste se glasno pitali šta je izvor životnih problema. Ponekad sam bio skrhan gledajući ljude kako se bore s tugom mnogo većom od moje. Saznanje da moji problemi u poređenju s njihovim nisu tako strašni ispunjava me silnom zahvalnošću.

Pa šta onda ne štima? Da li sam to ja? Ili je Bog? Ili to prevazilazi moju moć poimanja? Ali šta da učinim kad Bog ne radi ono što ja mislim da bi trebalo da radi?

U detinjstvu postavljamo pitanja, *mnoga*. Roditeljsko iskustvo podseća vas na strahopoštovanje koje se javlja u vama kad vaši mališani počnu da traže objašnjenja i skakuću od uzbuđenja zbog sledećeg velikog čuda koje će im život predstaviti. Stariji smo i život nije nevin kao što je nekad bio. Čuvamo probleme za sebe zato što je sve teže pronaći i razumeti odgovore na naša pitanja.

U poslednje vreme mi teška pitanja ne postavljaju samo deca. Širom sveta srećem ljude koji mi govore o nevoljama koje su ih snašle. Oni se glasno pitaju da li je Bog dovoljno veliki da izađe na kraj s prljavštinom i jadom s kojima se suočavaju. Ili je previše dalek da bi brinuo njihove brige? Jednostavno ne znaju. Razumem njihovu muku. I ja sam postavljao ista pitanja.

U sebi nosim tugu za preminulom voljenom osobom. Imam ožiljke izdaje, koje su mi naneli ljudi kojima sam verovao i koje sam smatrao prijateljima. Lagali su me, obmanjivali i izvrgli ruglu. Gde je Bog u mojoj jučerašnjici, današnjici i sutrašnjici? Gde je usred ove sveprisutne prljavštine i haosa?

Naučio sam da u najtežim trenucima tragam za njegovim prisustvom u onome što nema smisla, umesto da tražim odgovor koji će sve ispuniti smislom. Pronalazim ga ako ga tražim i ako sam prijemčiv za njega. I Bog, očigledno, prlja ruke, baš kao i ja.

Bog se ne boji da se nađe u prljavštini. Možda zbog toga osećam da joj pripadam. Nalazim da je spremniji i voljniji da odgovori u mučnim i teškim trenucima ljudskog života nego u

sređenoj atmosferi gde se svi smerno drže za ruke, koja vlada na lepim i veselim crkvenim službama.

Da li je Bog tako velik da mu naša prljavština ne smeta koliko nama? Da li je moguće da nije razljućen mojim neuspesima i pitanjima, kao što sam ja mislio da jeste? I da li se blago osmehe kad se naljutim?

Sećam se onog što sam govorio deci kad bi se uzjogunila: „Da li ste završili?“ Podsetio bih ih da sam ja roditelj, a ne oni. Da, ponekad bih se naljutio na njih. Ali nijedan njihov ispad nije ugrozio moju ljubav prema njima. Tako se ponaša *veća* osoba u vezi.

Život mog prijatelja Džona promenio se kad je uveo veću osobu, Boga, u svoj život. Borio se s alkoholom. Proždirao ga je iznutra.

Sreo sam Džona u bakalnici posle višegodišnjeg propadanja. Bio je uzbuđen. Obznanio je da je pronašao Hrista i da je odonda sve drugačije. Nije zaboravio ono što sam mu rekao tog dana, iako ja jesam. Verujem da je to bio jedan od onih trenutaka u kojima Bog samo preuzme kormilo.

Kaže mi da sam rekao: „Ne zaboravi da ti je sad *bolje*, ali ti *nije bolje* nego bilo kom drugom.“

Mnogo ljudi se naljuti kad im neko govori o Bogu, zar ne? Naljutimo se zato što osećamo da nas sagovornici gledaju s visine i počesto uzmaknemo od takve osobe, a i od Boga, umesto da se nagnemo napred da čujemo i razmislimo o onome što bi Bog mogao da učini i u našim životima.

Kad ljudi zauzmu takav stav, ne zvuče kao Isus o kom smo slušali i kog bismo želeli da pratimo. Mnogi koji su isprva delovali brižno, brzo su izgubili interesovanje za vas, ili su bili odbijeni

priljavštinom i zbrkom kad biste ih zamolili za pomoć u borbi s problemima koji su vas skolili.

Sećanja na takva iskustva stvaraju neprijatan ukus u ustima na pomen duhovnih pitanja. Preti nam velika opasnost da se zbog lošeg razgovora ili neugodnog trenutka zaglavimo u prošlosti i okrenemo leđa Bogu, ili svakom ko bi pokušao da ga pomene kao silu koja može uneti promenu u naš život.

Bog me je promenio. Više nisam lancima vezan za loše trenutke. Učinio je to koristeći mog sina. Da, bio sam i još sam pastor. Ali nikad nisam bio sasvim svoj. Životni problemi su me lišavali radosti i opterećivali na emocionalnom i fizičkom planu. Na narednim stranicama saznaćete više o tome. Zapanjila me je sinovljeva čvrsta, nevina, jednostavna dečja vera i precizno opisivanje raja i Boga, koji ih je nazivao domom. To iskustvo me je uistinu ispunilo energijom.

Nada s kojom se moj sin vratio iz raja je čvrsta koliko i njegova vera. Raj mu nedostaje. Nedostaje mu i njegova sestra, ali zna da će ih jednog dana ponovo videti. Istini za volju, toliko puta sam maštao o susretu sa svojom kćeri da imam utisak da sam dobio priliku da je upoznam preko sina. I ona mi nedostaje.

I dan-danas mi je teško da zamislim kako Bog, dovoljno velik da drži svet na dlanu, može da širi toliko ljubavi da dete bez trunke straha stoji u njegovom prisustvu. Ali to je opis Boga iz usta moga sina. Biblija ga potvrđuje. Pisci Biblije koristili su složenije reči, ali su opisivali Boga na isti način. Verujem da savršena ljubav poništava svaki strah i da je moj sin godinama pokušavao da opiše upravo takvu ljubav velikog Boga.

Moj sin nije govorio samo o odsustvu straha. Bio je privučen i božjom veličinom. I zašto ne bi bio? Kome je potreban mali bog? Nikome. Mali bog nikome nije ni od kakve koristi. Ipak, postoji razlika između *potrebe* i *želje* za onim što nam je potrebno.

Imam *potrebu* za velikim Bogom, baš kao i vi, ali nisam rekao da *želim* velikog Boga. Ponekad se ponašam kao da želim malog boga, koji može da stane u moj svet. Želim čistog i urednog boga koji može da visi na lančiću oko mog vrata ili da stane na nalepnicu na mom kamionetu. Želim boga koji radi ono što želim – onog koji odgovara mojoj filozofiji.

Možda mislim da će mali bog biti podesniji. Želim da moj mali bog bude kao kelner u restoranu, koji mi hitro donosi vruće poslastice. Možda bih ostavio za nijansu veću napojnicu mom malom bogu kad bi mi šolja kafe uvek bila puna i kad bi ispunio i predvideo svaku moju želju. Postarao bih se da zabeležim oblasti u kojima bi taj bog mogao da se unapredi do moje sledeće posete. Ostavio bih ta zapažanja vlasniku vaseljenskog restorana.

Mali bog koji služi nesumnjivo je najizopačeniji pristup pravom Bogu. Ali zar ne odgovara našem instinktivnom doživljaju Boga na ovom svetu?

Predlažem da temeljno i natenane razmotrimo ono što Bog *stvarno jeste*. Možda ćemo vi i ja, u intimnom druženju na ovim stranicama, moći iskreno i otvoreno da pristupimo prljavštini u našim životima i pitanjima koje postavljamo o Bogu. Veliki problemi traže velika rešenja – a naš svet stvara ogromne probleme. Velika pitanja traže velike odgovore – a mali bog nikad neće odgovoriti na njih. Samo će podstaći još pitanja.

Porazgovarajmo o onom što nas plaši i dovodi u pitanje našu veru u Boga. Pričajmo o vremenima u kojima smo se prepustili očaju i borili se da sačuvamo nadu. Pričajmo o potrazi za pravom ljubavlju i o ranama koje smo vidali. Pretpostavljam da ćemo, ako budemo tako učinili, steći širu sliku o Bogu.

Mali bog nikada ne bi mogao da nam pomogne da zapodemo ovakav razgovor. Mali bog u sebi ne bi imao ono što je potrebno za suočavanje – da ne govorimo o odgovaranju – na ovakva pitanja. Ali veliki Bog bi možda iskoristio to vreme da porazgovara s oboma. To je samo jedan razlog zbog kog mi je potreban veliki Bog, baš kao i vama.

PRIVLAČENJE VAŠE PAŽNJE

Zašto bih se zanimao za sve te priče o Bogu?

Zatekao sam se u Kalver Sitiju u Kaliforniji. Sonijeva zgrada je u tom delu Los Anđelesa. Odseli smo u veoma starom hotelu Kalver, trougloj zgradi na raskršću dve ulice, koje se seku pod ostrim uglom. Bio sam umoran. Posle duge vožnje automobilom i još dužeg putovanja avionom, želeo sam samo jedno: da se što pre smestim u sobu i dobro naspavam.

Hotelu je obnovom vraćen prvobitni sjaj. Sobe su nanovo osmišljene i opremljene, ali je mnogo toga na ulazu bilo pomalo neobično. Ušli smo s nosačem koji je stajao na ulici ispred hotela. U prizemlju nije bilo recepcije niti bilo čega sličnog. Nije bilo nikakvog predvorja. Našli smo se u prepunom restoranu s orkestrom. Moj premoreni um nije registrovao ništa izuzev preglasne muzike. U tako neobičnom ambijentu ne bismo znali ni kuda da krenemo bez pomoći nosača. Momak je poneo prtljag moje supruge. Složio se da ćemo se odmoriti te noći jedino ako nas posluži sreća i nađemo sobu na gornjim spratovima. Poveo

nas je kroz nekoliko neobičnih hodnika. Stigli smo do lifta, koji nas je odveo na prvi sprat, tačno iznad orkestra u prizemlju.

Nadao sam se da ću tu naići na normalno hotelsko predvorje (mislio sam da smo ušli s pogrešne strane). Ipak, bučni lift nas je doveo do dugog hodnika, s nekoliko soba za sastanke različitih veličina. Verovatno su korišćene za poslovna ili porodična okupljanja. U hodniku je bio stočić, nalik onima po studentskim domovima. Jedna gospođa sedela je za njim. Nosač nas je odveo do nje. Gospođa nam je postavljala pitanja uobičajena za nove goste. Bio sam pomalo zbunjen. Nisam ni slutio da će poseta gradu u kom se snimaju nestvarni filmovi toliko ličiti na život u jednom od njih.

Recitovao sam lične podatke dok mi je bas iz prizemlja odjekivao pod nogama. Razabirao sam reči pesme. Još sam brinuo da li ću te noći dobiti neophodni odmor. Jedan pogled na suprugine oči bio je dovoljan da shvatim da i nju more iste brige. Pitao sam momka do kada orkestar svira. Rekao mi je da svirka prestaje oko jedan-dva posle ponoći.

Prisetio sam se neobične trougle fasade hotela. Zapamtio sam da ima nekoliko spratova, možda šest ili više. Oteo mi se tihi uzdah kad smo završili s formalnostima. To je bio zvučni odjek jednostavne i sebične, ali preko potrebne molitve u srcu: *Molim ti se, Bože, san mi je preko potreban!*

Nosač nam je pomogao da pokupimo stvari. Ponovo smo krenuli prema liftu. Gospođa za stolom nam je dala sobu na pretposlednjem spratu hotela, iako je nismo tražili. Muzika je slabila dok smo se podizali liftom. Ramena su mi se opustila. Mislio sam o snu u koji ću uskoro utonuti kad se smestimo u sobu.

Obuzelo me je i neporecivo osećanje zahvalnosti. Znao sam da je Bog upravo uslišio moju jednostavnu, ali očajničku molitvu.

MOĆ MILOSTI

U istorijskom hotelu bilo je mnogo fotografija iz *Čarobnjaka iz Oza*, pogotovo onih s glumcima koji su igrali patuljke. Izgleda da su baš svi patuljci iz Oza odseli u ovom hotelu dok je film sniman. Ljudi u Nebraski su se šalili na moj račun kad sam im po povratku kući to pričao, zato što sam veoma nizak. „Sigurno si se osećao kao kod kuće u hotelu za patuljke, Tode!“ Drugari s košarke su oduvek znali šta me boli!

Na izlazu iz lifta, u odsustvu muzike iz prizemlja, preplavio me je blagotvorni talas sna. Da li vam je poznat osećaj koji se javlja nekoliko minuta pre spavanja posle dugog zamornog radnog dana provedenog na putu? E, tako sam se tada osećao. No-sać, na kog dotad nisam mnogo obraćao pažnju, obratio mi se po izlasku iz lifta: „Auh, sila je sigurno s vama!“

Pogledao sam ga pomalo tupo. Nisam ga razumeo, pošto sam praktično već spavao na nogama. Objasnio mi je: „Sigurno ste upotrebili silu kad ste dobili sobu na ovom spratu. Većina je ne dobije.“ Siguran sam da možete da zamislite kako je moja supruga Sonja zakolotala očima. Znala je da mi njegov komentar ne prija. Htela je da ga prenebregnem, ali... nisam mogao.

Odmahnuo sam glavom i rekao: „Pa, sila nema ništa s tim. Nisam ti ja džedaj, sinko. Ne verujem ni u karmu. Samo sam se pomolio za celovečernji san, a Bog mi je uslišio molbu. Možda i jeste sila, ali zove se *božja milost*.“ Rekao sam to bez mnogo

razmišljanja. Nisam hteo da započinem duboki duhovni razgovor s nosačem, ali nisam mogao da dopustim da njegov komentar o sili prođe bez ikakve verbalne reakcije s moje strane.

Momak je, dok smo se smeštali u sobu, učinio nešto što sam često viđao nakon što bih pomenuo Boga pred ljudima: počeo je da pripoveda neku bezazlenu priču o Bogu, ali samo da bi stavio tačku na tu temu. Sigurno se osećao neprijatno zbog moje izjave o uslišenoj molitvi za celovečernji san.

Zamuckivao je u prvom delu rečenice, ali uspeo je da kaže: „Setio sam se onog deteta koje je otišlo u raj. Napisali su i knjigu o njemu, a sad će snimiti i film, tako nešto.“

Supruga me je ponovo značajno odmerila. Znala je da je ovo početak mnogo dužeg razgovora od onog koji bi trebalo da imamo s nosačem. Ali i ona je blago klimnula glavom. Shvatila je da me Bog poziva da delam. Dao sam mu napojnicu i rekao: „Vidiš, to sam ja. I govoriš o mom sinu. Zbog toga smo i došli ovamo.“

Nikad nisam video da nosač zaboravi napojnicu. Zinuo je toliko da sam mu video krajnike. Gledao me je u oči. Bio je veoma iznenađen. Kako i ne bi? Kakva je verovatnoća da se desi tako nešto: da se suoči s roditeljima dečaka iz knjige, i budućeg filma koji je tek onako pomenuo, i to pored milijardi ljudi na kugli zemaljskoj? Namera da zaobiđe priču o Bogu obila mu se o glavu.

Prekinuo sam neugodnu tišinu: „Mislim da Bog pokušava da ti privuče pažnju. Znaš li da brine za tebe koliko i za mene i mog sina?“ Po pogledu sitnog osamnaestogodišnjaka koji jurca za napojnicama, zaključio sam da je prvi put u svom kratkom životu pojmió novu istinu. Važan je Bogu. U epskim svemirskim